

**CHOĆ NA TYGRYSY MAJĄ VISY,
CZYLI WARSZAWA W CZASIE
POWSTANIA 1944 ROKU**

**MAŁGORZATA
WOJNAROWSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program historii w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
dr Anna Araucz
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Choć na tygrysy mają visy, czyli Warszawa w czasie powstania 1944 roku

Cel ogólny

- poznanie przyczyn, przebiegu i skutków powstania.

Cele operacyjne (szczegółowe)

Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny wybuchu powstania warszawskiego,
- porządkuje w czasie najważniejsze wydarzenia powstania,
- opisuje warunki życia w powstańczej Warszawie,
- opisuje skutki powstania,
- ocenia postawę aliantów i Związku Sowieckiego wobec tych wydarzeń.

Metody/techniki/formy pracy

- praca pod kierunkiem – przygotowanie materiału wg instrukcji, analiza tekstów piosenek powstańczych,
- jigsaw (układanka),
- test z lukami,
- praca indywidualna,
- praca w parach,
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne

- teksty piosenek powstańczych *Piosenki powstania warszawskiego* <http://www.sppw1944.org/index.html?http://www.sppw1944.org/books/piesni.html> [dostęp: 26.11.2018],
- piosenka *Pałacyk Michła – Mój śpiewnik powstańczy* https://www.youtube.com/watch?v=bT18v_vx1uc [dostęp: 26.11.2018],
- piosenka *Warszawskie dzieci Mój śpiewnik powstańczy* – <https://www.youtube.com/watch?v=Xz4G3ziLlWQ> [dostęp: 26.11.2018],
- instrukcje dla grup eksperckich,
- zasoby wirtualnego Muzeum Powstania Warszawskiego <https://www.1944.pl/artypk/wirtualne-muzeum,4828.html> [dostęp: 26.11.2018].

Opis przebiegu lekcji

Praca w muzeum lub w domu:

- Uczniowie przydzieleni do grup eksperckich i wyposażeni w instrukcje zdobywają najważniejsze informacje o przyczynach, przebiegu powstania, charakterze walk powstańczych, warunkach życia cywilnych mieszkańców Warszawy w czasie powstania, skali strat i zniszczeń na skutek powstania. Może się to odbywać

podczas wycieczki do Muzeum Powstania Warszawskiego lub zapoznaniu z wirtualnymi zasobami tego muzeum.

- Przygotowują z tego krótki materiał „w pigułce” potrzebny do 5-minutowego wystąpienia w roli eksperta oraz 2–3 pytania (zadania z luką) dla grupy. Mogą stosować wizualizację (zdjęcia, mapki itp.).

Praca w klasie:

- Uczniowie w grupach eksperckich porównują przyniesione materiały i porządkują zdobyte wiadomości.
- Następnie łączą się w grupy mieszane i uczą się od siebie nawzajem. Każdy z członków grupy przez ok. 5 minut prezentuje przygotowany materiał i odpowiada na ewentualne pytania kolegów.
- Wspólne wysłuchanie piosenek powstańczych (*Pałacyk Michła, Warszawskie dzieci*) i analiza ich tekstu pod kątem atmosfery powstańczych dni, emocji, jakie wywołują, wyjaśnienie niezrozumiałych pojęć.
- Test (zadania z luką – przygotowane przez ekspertów z poszczególnych grup).
- Zadanie domowe – uczniowie szukają odpowiedzi na pytanie: Powstanie warszawskie – czy było warto? (rozprawka lub analiza „za i przeciw”).

Komentarz metodyczny

Praca w trybie odwróconej lekcji. Uczniowie najpierw zwiedzają Muzeum Powstania Warszawskiego lub oglądają w domu jego zasoby wirtualne. Dzięki instrukcji nauczyciela skupiają się na wybranym aspekcie powstania, przygotowując się do roli eksperta i przekazania wiedzy kolegom. Instrukcja dla uczniów ze SPE musi być dostosowana do ich potrzeb. Uczniowie ćwiczą szereg cennych umiejętności: czytają ze zrozumieniem instrukcję, wyszukują i selekcionują informacje, przygotowują materiały pomocnicze, formułują wypowiedź dostosowaną do wyznaczonego czasu itp.

Potem uczą się od siebie nawzajem w grupach mieszanych. Sami też przygotowują dla kolegów test sprawdzający wiadomości o danym aspekcie powstania, który zostaje wykorzystany na posumowanie zajęć.

W domu rozważają pytanie: Powstanie warszawskie – czy było warto? i przygotowują rozprawkę lub analizę „za i przeciw” (wybierają formę w zależności od możliwości). Podczas lekcji uczniowie są oceniani kształtująco (informacja zwrotna), a zadanie domowe – sumująco (według podanych kryteriów).